

โครงการศึกษาภูมิปัญญาการใช้ประโยชน์พืชพรรณของชาวกะเหรี่ยง บ้านโป่งลึก-บางกลอย อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

Indigenous knowledge on plants utilization of Karang people in Pong Luek-Bang Kloi village, Kaeng Krachan National Park

ชัยวัฒน์ ลิมลิกhitaksorn¹

สุรียนต์ โภธิบัณฑิต²

สุพร พลพันธ์³

Chaiwat Limlikhitaksorn

Suriyont Bhodhibundit

Suporn polphan

Abstract

The objective of this research was to study plant diversity utilized for medicinal purpose by Karang, tribal people living in Pong Luek – Bang Kloi village. We described properties and utilizing details of those plants as implication for modern medical science. Further evaluated feasibility of promoting alternative activities, herbal plantation, to increase people income and respectively, hopefully, decrease in degree of forest dependency, reduction in deforestation and poaching.

Ninty-five plant species were found utilized as traditional medicine by Karang people during survey between July–October 2009. Those were classified as; group of Malaria, cold, influenza, and flu treatments. *Micromelum minutum*; group of blood disease treatment, *Croton cascarilloides*; group of antidote and food Intolerance *Mitrephora winitii*; group of dermatitis treatment. *Barleria lupulina*; group of for physical, appetizing and relief muscle pains, *Dracaena loureiri*; a group of treatments for treat blood pressure disorder and Migraine, *Zingiber zerumbet* group of insecticide, *Excoecaria oppositifolia* and other symptoms such as *Harrisonia perforate* used to cure ophthalmologic and *Costus speciosus* used to cure deafness.

Keyword : Plants utilization, Pong Luek-Bang Kloi village, Kaeng Krachan National Park

¹ นักวิชาการป่าไม้ชำนาญการพิเศษ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

² นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

³ นักวิชาการป่าไม้ปฏิบัติการ อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน

บทคัดย่อ

การศึกษาค้นคว้านี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อทราบข้อมูลความหลากหลายของพันธุ์พืชที่ชาวกะเหรี่ยงในพื้นที่อุทยานแห่งชาติแก่งกระจานใช้ประโยชน์ และทราบข้อมูลพันธุ์ไม้ซึ่งเป็นข้อมูลที่แปลกใหม่และเป็นประโยชน์ต่อวงการแพทย์ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการส่งเสริมให้ชาวกะเหรี่ยงปลูกพืชสมุนไพรท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมเป็นรายได้ทดแทนการถางป่าและการล่าสัตว์ป่า

ผลการสำรวจตั้งแต่ เดือนกรกฎาคม – ตุลาคม 2552 สัมภาษณ์พบพรรณไม้ที่มีการใช้ประโยชน์ทางสมุนไพรอย่างน้อย 95 ชนิด แบ่งการใช้ประโยชน์ทางยา ได้แก่ 1) กลุ่มที่รักษาโรคไข้มาเลเรีย ไข้หวัด อากาศหนาวสั่น ถอนพิษไข้ เช่น หัสศุนตัน (ซี-ช่อ-อู้) (*Micromelum minutum*) 2) กลุ่มที่รักษาโรคเลือด ปอกเลือด บำรุงเลือด เช่น เปล้าเงิน (ปา-หว่า) (*Croton cascarilloides*) 3) กลุ่มที่แก้อาการแสบลง ถอนพิษ ดูดหนองฝี เช่น มหาพรม (ซี-โซ-ตุ) (*Mitrephora winitii*) 4) กลุ่มที่รักษาโรคผิวหนัง กลากเกลื้อน อีสุกอีใส ผื่นคัน เช่น เสลดพังพอนตัวผู้ (กะ-ลา-ชู-อะ) (*Barleria lupulina*) 5) กลุ่มที่บำรุงร่างกาย เจริญอาหาร แก้ปวดเมื่อย เช่น จันทน์ผา (ตา-ตะ-งู) (*Dracaena loureiri*) 6) กลุ่มที่รักษาโรคความดัน ชักลม ไมเกรน เช่น กระทือป่า (ตะ-แหมะ-มี) (*Zingiber zerumbet*) 7) กลุ่มที่เป็นยาฆ่าแมลง เบื่อสัตว์ เช่น ตังตาบอด(ซี-เบาะ-แม่ง)(*Excoecaria oppositifolia*) และกลุ่มรักษาโรคและอาการอื่น ๆ เช่น รักษาโรคเกี่ยวกับตา คือ หนามคนทา (ตา-ชู-ปัว) (*Harrisonia perforata*) รักษาอาการหูหนวก คือ เอื้องหมายนา (ชู-เล) (*Costus speciosus*) เป็นต้น

คำสำคัญ: การใช้ประโยชน์พืช, หมู่บ้านบางกลอย - โป่งลึก,อุทยานแห่งชาติแก่งกระจาน